

Folk og forhold på Hindsels

Af H. STØVRING-NIELSEN

INDTIL REFORMATIONEN 1536 hørte Hindsels hovedgård som bekendt til Børglum bispestol og var som andet bispegods, f.eks. Irup og Todbøl, bortforlenet, i regelen til adelsmænd. Las Rød i Hindsels nævnes 1487-99. Han førte Skeelslægtens våben og var søn af Las Rød i Vognbjerg, Bølling herred, der 1457 havde Brejninggård, Bølling, i forlening af Ribe bispestol og var 1464 medudsteder af et tingsvidne på Hind herreds ting¹). En anden søn, Christen Rød, boede 1494 på Vognbjerg, da han pantsatte Knudegård i Skern sogn til sin søster og svoger, Las Nielsen i Tamdrup²). Den 13. maj 1914 var Las Rød i Hindsels medunderskriver ved et mageskifte mellem Niels Krabbe til Tandrup og præsten Jens Poulsen i Sønderhå³). Mod pant i sit arvegods lånte Las Rød ved flere lejligheder betydelige pengesummer af den kendte Niels Clemmensen til Avnsbjerg, der senere inddrog godset som ufyldestgjort pant⁴).

Den næste lensmand, Jep Juel, førte samme våben som sin forgænger og har været henført til slægten Krabbe-Juel. Han skrives 1509 til Hindsels og var gift med Gertrud Liljesparre, datter af Oluf Nielsen Liljesparre, der var lensmand på Bøvling. Hun havde af et tidligere ægteskab en datter, Karen, der 1510 hentede penge på Blæsbjerg hos Niels Clemmensen, i hvis klør Jep Juel også var kommet⁵). Ved den tid er Jep Juel nok død, for 1510 udstedte hans hustru Gertrud et brev om, at hun skyldte bisp Niels Stygge i Børglum 250 mark lybsk, hvorfor hun pantsatte ham en gård i Hvidbjerg sogn og by, Refs herred⁶).

Niels Stygge overlod 1519 bispestolen til sin søstersøn, Stygge Krumpen, der pantsatte Hindsels til Jens Lassen i Holstebro, en velstående borger og handelsmand.

Ved reformationen 1536 blev Hindsels som andet bispegods inddraget under kronen, og den 14. maj 1542 fik Jens Lassen og hustru Anne Christensdatter brev på, at de og deres arvinger efter deres død måtte nyde det pant, de havde af Stygge Krumpen for 600 gylden⁷). I dette brev har vi Hindsels ældste jordebog, idet det tilliggende gods opregnes, nemlig:

- 1 gård i Hvidbjerg i Borre, Las Persen, giver 4 pd. korn m.m.
- 1 gård i Odby sogn i Serup, Niels Madsen, giver 6 pd. korn.
- 1 gård i Lyngs sogn, Peder Christensen, giver 2 pd. korn m.m.
- 1 gård samme sted, Las Nielsen, giver 3 pd. korn
- 1 gård i Hvidbjerg, Peder Nielsen, giver 3 pd. korn.
- 1 bol i Sem, Mads Smed, giver 3 td. byg m.m.

1 bol i Flovlev, Peder Madsen, giver 1 pd. korn m.m.

Udrensningen efter grevefejden var nu tilendebragt, og den 21. november 1542 fik Jens Lassen påny brev på sit gods, ”fordi han har bevist, at han ikke har været i flok eller følge med de oprørske bønder under skipper Clement⁸).

Jens Lassen døde omkr. 1550, og den 28. oktober 1551 udgik der brev om, at ”Anne, Jens Lassens efterleverske, nu efter hendes husbonds død må beholde Hindsels gård og gods i sin livstid⁹).

Den 8. oktober 1556 gør kong Chr. III vitterligt, at han skylder Erik Rud, lensmand på Vestervig Kloster, 600 rinske gylden, for hvilke han pantsætter ham ”vor og kronens gård Hindselsgård i Hvidbjerg sogn, som han nu selv har i værge¹⁰). Anne Christensdatter havde 2 år tidligere ved et venligt forlig på Koldinghus overladt pantet til Erik Rud¹¹).

I et brev af 1. december 1582 tillades det Las Jensen i Hindsels at give penge i stedet for kornafgiften af kronens korntiende af Hvidbjerg sogn i Thy, som han bar fæstet på livstid¹²). Denne Las Jensen er måske søn af Jens Lassen i Holstebro, men det ses ikke, i hvilken egenskab han bor på Hindsels.

*Anne Jensdatter og hendes mænd,
Peder Nørkjær og Peder Svenske*

Allerede før år 1600 boede Peder Christensen Nørkjær på Hindsels, hvor han i skattemandtallene 1600-1630 er opført som selvejer. Han har formodentlig haft Hindsels i forpagtning eller i pant og derforuden ejet en eller flere ejendomme. Hans tilnavn synes at fortælle, at hans hjemstavn har været i Ringkøbing amt, enten gården Nørkjær i Rønbjerg sogn eller snarere Nørkjærgård i Nørre Bork sogn, der 1675 blev lagt under Grubbesholm af landsdommer Jens Lassen, som ejede begge gårdene, og som var en slægtning til Peder Nørkjærs 2. kone¹³).

Den 15. marts 1608 fik Peder Christensen i Hindsels for livstid brev på kronens part af korntienden af Hvidbjerg sogn på Thyholm¹⁴), og i året 1618 fik han kgl. tilladelse til at opsætte en vejrmølle på en høj ved Peder Nielsens gård i Sem¹⁵).

Peder Nørkjær døde 1630. Han var gift 2 gange. Han første hustrus navn kendes ikke, men med hende havde han sønnen Christen Pedersen Nørkjær, præst i Sal, Ginding herred, død 1682 og siges da at have været præst i over 50 år.

Anne Jensdatter, Peder Nørkjærs anden hustru, var født 1593 i Bandsbøl, Hemmet sogn, Ringkøbing amt. Hendes fader, Jens Iversen Bandsbøl, var en rig og anset

¹ Harsyssel Diplomatarium ved O. Nielsen, side 53.

² Eline Gøyes jordebog ved A. Thiset, side 362.

³ Diplomatarium Vibergense ved A. Heise, side 104.

⁴ V. A. Secher og A. Thiset: Rigsråd Niels Clemmensen i Jyske Samlinger, 2. række, 1. bind, side 143-212.

⁵ Danmarks Adels Årbog 1927, side 70, og Geheimearkivet, Nørrejylland 211, Rigsarkivet.

⁶ Register over breve på Aalborghus 1573.

⁷ Danske Kancelliregistranter ved Erslev og Mollerup, side 221.

⁸ Samme sted, side 249.

⁹ Kancelliets Brevbøger, 1551-55, side 89.

¹⁰ Vedel Simonsen: De danske Ruder, bind 2, side 62.

¹¹ Langebechs Diplomatarium.

¹² Kancelliets Brevhøger 1580-83, side 581.

¹³ Om Nørkjærgård se Jyske Samlinger, 1. række, 7. bd., side 22.

¹⁴ Kancelliets Brevbøger 1603-08, side 656.

¹⁵ Ørum Slots jordebog 1652-53.

selvejrbonde. Han var søn af præsten Iver Gregersen i Hemmet og Maren Clausdatter, der begge døde 1601 og blev begravet samme dag i Hemmet Kirke, hvor deres ligsten findes. Jens Iversens farfader, Gregers Pedersen, var ligeledes præst i Hemmet og døde 1559. En broder til Jens Iversen var Iver Iversen Hemmet, født 1564, død 1629 som biskop i Ribe.

Anne Jensdatters moder, der hed Anne Lasdatter, tilhørte en ikke mindre anset slægt. Hendes fader, Las Michelsen, der boede i Sønder Bork sogn, var herredsfoged i Nørre Horne herred, hvor 2 af hans sønner efterfulgte ham i embedet, der var beklædt af samme slægts medlemmer i over 200 år¹⁶).

En af Anne Jensdatters brødre, Las Jensen, død 1661, var borgmester i Varde. Hans kone, Else Nielsdatter, var søster til Anna Nielsdatter, der var gift med Niels Andersen i Store Hebo, hvis søn, Anders Nielsen Hebo, var sognepræst i Thisted 1643-92¹⁷).

Anne Jensdatter var en viljestærk og rethaverisk kvinde, der ikke gik af vejen for retstrætter. Hun havde nok her noget i arv fra sine forfædre, for hvem retssager var daglig kost. Det ser mærkeligt ud, at hun den 12. august 1625 (5 år før Peder Nørkjærs død) fæstede Hvidbjerg sognetiende, kongens part, at beholde hendes livstid, som hendes husbond Peder Christensen for hende oplod, gav 50 rigsdaler¹⁸). Men da manden var gammel, har hun vel villet sikre sig, at hun kunne beholde tienden efter hans død.

1631 blev Anne Jensdatter gift med sin anden mand, Peder Christensen Svenske. Han var ikke svensker, men en brav jyde, der 1611-12 havde deltaget i Kalmarkrigen, hvilket havde skaffet ham tilnavnet. Han var en hyggelig mand og en glimrende fortæller. Især holdt han af at berette om sine oplevelser fra krigen. Så illustrerede han sin fortælling ved at tegne med fingeren i vin eller øl, der var spildt på bordet. Efter krigen var han i 15 år kammertjener hos de unge prinser, hertug Frederik (senere Fr. III) og hertug Ulrik, og denne tjeneste røgtede han på en sådan måde, at kongehuset altid senere viste ham en ganske særlig sympati, hvilket tydeligt nok fremgår af følgende:

Den 12. september 1626 udgaves forleningsbrev for Peder Christensen, kammertjener hos prinsens brødre,

hertugerne Frederik og Ulrik, på det første ledige vikarie i Aarhus kapitel¹⁹).

Den 3. maj 1629 ekspektancebrev for Peder Svenske, der i nogle år har været hertug Frederiks, kongens søns, kammertjener og som nu er forløvet derfra, for hans tro og flittige tjeneste på den første bestilling, som han kan bestride, og som han kan opspørge, bliver ledig²⁰).

Den 25. maj 1629 gav hertug Frederik ham pas og afskedsbrev, hvori han kalder sig selv Erwelter Bis chop ed Stiff Ferden, Coadjutor di Ertz och Stifter Bremen og Halberstad, Arving til Norge, Hertug til Slesvig, Holsteen etc. og forklarer, at Peder Christensen havde tjent ham og hans broder i 15 år som kammertjener, ærlig, troelig, flittig og vel²¹).

Den 10. august 1629 fik han efter afdøde renteskriver Anders Friis det ledige canonicat, kaldet St. Catharinæ Vicarie ved Aarhus Domkirke og beholdt det til sin død²²).

Den 16. oktober 1632 udgaves "Livsbrev for Peder Svenske og hans hustru Anne Jensdatter på kronens part af korntienden af Hvidbjerg sogn på Thyholm og kirkens part af korntienden af Jegindø, som Anne Jensdatter, der var enke efter Peder Christensen i Hindsels, og som nu er gift med Peder Svenske, har fået til fæste af lensmanden"²³).

Samme dag udgik der brev til Otte Marsvin, lensmand på Dronningborg, angående Lyngballegård i Lading sogn, Sabro herred, som kongens søn, grev Valdemar, havde købt med tilliggende gods af Laurids Ebbesen, lensmand på Skanderborg Slot. "Dersom Otte Marsvin mener, at denne gård kan bortforpagtes til gavn for grev Valdemar, skal han forpagte den til Peder Svenske fremfor til nogen anden"²⁴).

Den 14. maj 1637 beretter jomfru Alhet Pol, at hun har forpagtet Lyngballegård for lige så høj afgift som Peder Svenske tilforn, og at hun nødes til at opgive den ligesom han, med mindre der bevilges hende noget afslag på afgiften²⁵).

Peder Svenske boede på Hindsels fra 1631 til 1645. 1631 opføres han i skattemandtallet som selvejer, men den 7. april 1632 vidnede nogle mænd fra Hvidbjerg på Refs herreds ting, "at det ikke er dem i nogen måde vitterligt, at Anne Jensdatter i Hindsels har noget jordegods, enten her i landet eller andetsteds"²⁶). I de følgende mandtal er Peder Svenske opført mellem fæstebønderne. Man mærker Anne Jensdatters manøvre bag den lille affære. En selvejer skulle give dobbelt så meget skat som en fæstebonde.

Omkring 1640 opkom der omkring Hindsels en familiestrid, hvorom et brev af 29. november 1641 til lensmanden på Ørum Slot, Christoffer Hvas, melder:

"Karen Engelbretsdatter, barnefødt i Viborg, har berettet, at hendes afdøde morbroder Peder Christensen (Nørkjær) i Hindsels' efterladte hustru i sin forvaring har adskillige af hendes breve og dokumenter, hvoraf bemeldte Karen Engelbretsdatter ret kan erfare, hvad der ved arv er tilfaldet hende efter hendes forældre, men at hun

¹⁶ Las Michelsen i Obling, herredsfoged i Nr. Horne herred, fik 3. august 1528 brev for sig og sine arvinger til evig tid på en gård i Sønder Bork sogn (Frederik I. Danske Registranter, side 174). Den 8. marts 1543 fik han brev: at efterdi han har bevist, at han ikke var med skipper Clement, Thomas Riber eller deres anhängere, må han og arvinger nyde den gård i Obling, han nu selv ibor. (Danske Kancelliregistranter 1535-50, side 264). Jens Iversen i Bandsbøl fik 29. april 1608 brev: at da han nu med et af kong Chr. III udstedt brev af 8. marts 1543 har bevist, at afdøde Las Michelsen, en af hans hustrus forældre, der før ham har boet på den ham nu tilhørende gård i Obling, ikke var med i det opløb i skipper Clements fejde, bevilger kongen, at Jens Iversen, hans hustru og deres arvinger må bruge gården, fri for ægt og arbejde (Kancelliets Brevbøger 1603-08, side 677).

Om Anne Jensdatters afstamning og slægt se i øvrigt: Lavrits Thura: Hans Rostgaard, side 62 f. Oluf Nielsen: Københavns Historie, IV, side 400 f. Carl Lindberg Nielsen: Varde Bys Historie, side 179, 285, 296, 302. Jens Abildtrup: Slægten Abildtrup II, side 15 ff. Kancelliets Brevbøger 1635-36, side 541, 1640-41, side 672 og 1642-43, side 41.

¹⁷ Carl Lindberg Nielsen: Varde bys historie, side 285 og 295.

¹⁸ Ørum Slots regnskaber, stedsmål 1625-26.

¹⁹ Jyske Registre 8,128.

²⁰ Sjællandske Registre 18,407.

²¹ Lavrits Thura: Hans Rostgaard, side 66.

²² Jyske Registre 8,213.

²³ Samme 8,379.

²⁴ Jyske Tegnelser 8,426.

²⁵ Samme 9,412.

²⁶ Bilag til Ørum lens skattemandtalt 1632.

ikke kan få disse breve udleveret. Da lensmanden tilforn har fået kongens befaling derom, skal han nu alvorligt tilholde fornævnte enke, at hun straks udleverer brevene, så Karen Engelbretsdatter kan hjælpes til sin ret, og kongen kan blive fri for hendes overløb²⁷).

Men Anne Jensdatter bøjer sig hverken for konge eller lensmand. Den 22. marts 1642 gik der atter brev til Christoffer Hvas:

”Karen Engelbretsdatter har berettet, at skønt hun nogle gange har erhvervet kongens befaling til ham om at tilholde Anne Jensdatter, enke efter Peder Nørkjær i Hindsels, at overgive hende de breve, som findes under forsegling i hendes hus, og som Karen Engelbretsdatter mener med rette tilkommer hende, så har dog Anne Jensdatter ikke villet efterkomme kongens befaling, idet hun indvender, at hun ikke tør gøre det uden i de andre medarvingers nærværelse, og hvad hun ellers kan indvende. Da en del af de omtalte arvinger ikke vil møde, medens man om en anden del ikke ved, hvor de bor, skal lensmanden advare dem, som er til stede, nemlig hr. Christen i Saal, Erick Pedersen i Thisted og Laurids Jensen i Varde, om at give møde i Hindsels. Dersom de ikke efterkommer dette, skal lensmanden åbne den forseglede kiste og udtage brevene²⁸).

* * *

1645 flyttede Peder Svenske med hustru og døtre fra Hindsels. Ved Christian den Fjerdes brev af 10. april dette år fik han overdraget Københavns ladegård i forpagtning for en årlig sum af 2200 rigsdaler. Han havde den til 1652, da kongen overlod ladegårdens mark, det nuværende Frederiksberg sogn, til 20 hollændere fra Amager. Ved skøde af 9. februar 1652 købte Peder Svenske bygningerne til gården Krogerup ved Humlebæk, og der fik han og Anne Jensdatter deres otium. Krogerup, der nu er højskole, har altid været berømt for sin skønne beliggenhed ved Øresund.

Anne Jensdatter døde på Krogerup den 20. december 1655, 62 år og 6 måneder gammel. Hun blev begravet i Helsingør, hvortil Peder Svenske flyttede efter at have overladt Krogerup til sin yngste datter og svigersøn, og her døde han den 26. juli 1657, 66 år gammel.

Døtrene

Anne Jensdatter havde med sine to mænd fem døtre, af hvilke de to ældste var af første ægteskab med Peder Nørkjær:

1. Lisbeth Pedersdatter Nørkjær, der var gift 3 gange med Niels Nielsen Juul, Jens Nielsen Lundsgaard og Christoffer Nielsen Sperring, alle præster i Hvidbjerg-Lyngs. Hun overlevede dem alle, og de efterfulgtes i embedet af hendes søn af første ægteskab, provst Peder Nielsen Hvidbjerg, der var meget velhavende og ejede adskilligt jordegods i Thy, heriblandt også Torshøj

²⁷ Jyske Tegnelser 10,415.

²⁸ Samme 10,431.

Erik Pedersen, død 1690 i Thisted, var gift 1. gang med Magdalene Emmiksdatter, 2. gang med Anne Frandsdatter Rosenberg. Han var 1648 skriver ved Hillerslev herreds ting, 1650 fæster på Kærgård i Vestervig sogn, 1671 forpagter på Råstrup, derefter på Sø, Mors, 1676 på Herpinggård og boede sidst på Skibstedgård. Efter det her foreliggende er det muligt, at han er søn af Peder Nørkjær.

Mølle i Sem, som hans bedstefader Peder Nørkjær 1618 havde ladet opsætte.

2. Kirsten Pedersdatter, der nævnes i et brev af 22. maj 1636: ”Hr. Christen Pedersen, sognepræst i Sal, Ginding herred, har andraget om at blive forskånet for værgemålet for sine 2 halvsøstre, Lisbeth og Kirsten Pedersdatter, da der af dette værgemål forårsages adskillig trætte, som en geistlig mand ikke godt kan udføre. Da det berettes, at der ikke findes nogen nærmere med dem beslægtet vederhæftig mand end deres moders broder, Laurids Jensen, borgmester i Varde, skal denne påtage sig værgemålet for dem, til de kommer til år og alder og selv kan være rådige over det²⁹).

Anne Pedersdatter, der nævnes i et brev af 9. maj 1639: ”Kongen har for nogen tid siden bevilget Peder Svenske og hans hustru Anne Jensdatter to tiender på livstid, nemlig kronens part af korntienden af Hvidbjerg sogn på Thyholm og kirkens part af korntienden på Jegindø. Peder Svenske har nu begæret, at hans datter, Anne Pedersdatter, efter hans og hans hustrus død må beholde disse to tiender på livstid, hvilket kongen bevilger”.

Senere tilføjet: ”Tienden af Hvidbjerg sogn har Peder Svenske 1653 afstået til velb. Caspar Gersdorff til Hindsels, og Peder Svenske har den 6. oktober 1653 fået ny kgl. konfirmation på tienden af Jegindø”.

Anne Pedersdatter blev vist gift med forannævnte præst i Sal, Christen Pedersen Nørkjær, hvis hustru netop hed Anne Pedersdatter, og som i matrikel 1664 er opført som fæster af kirkens part af korntienden på Jegindø³⁰).

Et sådant ægteskab kan godt være kommet i stand, for de var jo slet ikke i familie med hinanden, selv om hans fader havde været gift med hendes moder:

Peder Christensen Nørkjær og 1. hustru (navn ukendt)	Peder Christensen Svenske og Anne Jensdatter
Christen Pedersen Nørkjær	Anne Pedersdatter

Den slags indviklede forbindelser forekommer jævnlig på den tid, da der skulle tages hensyn til, at arven kom i de rette hænder, og Anne Jensdatter i Hindsels var en stærk kvinde, der nok kunne ordne en sådan ægteskabshandel.

4. Maren Pedersdatter, der blev trolovet på Krogerup den 11. juli 1655 og gift samme år, den 7. oktober på Helsingør rådhus med kgl. toldskriver Mikkell Hansen, med hvem hun fik 6 børn³¹).
 5. Kirsten Pedersdatter, der også blev trolovet på Krogerup den 11. juli 1655, gift den 21. september 1656 med Hans Rostgaard, ridefoged over Kronborg len³²).
- Alle fem døtre er født, mens forældrene boede på Hindsels. Den ældste Kirsten er måske død som barn, eftersom den yngste også fik navnet Kirsten.

²⁹ Jyske Tegnelser 9,316.

³⁰ Jyske Registre 9,366. - Erh. Qvistgaard: Præstehustruer, side 126.

³¹ V. Hostrup Schultz: Helsingørs embeds- og bestillingsmænd, side 130.

³² Lavrits Thura: Hans Rostgaard, side 62.

Peder Svenskes 2 yngste døtre skal have været meget smukke, og Hans Rostgaard var en tid i tvivl om, hvem af dem han skulle vælge (Thura).

Og så skal der her i vort hjemlands historiebog ristes en minderune for Kirsten Pedersdatter, den djærve og tapre thylandske pige, der på hæderfuld måde indskrev sit navn i Danmarks historie, idet hun så trofast stod sin mand bi på hans farefulde færd i en af fædrelandets skæbnetider.

Hans Rostgaard og Kirsten Pedersdatter

Hans Rostgaard blev født i landsbyen Roost i Arrild sogn, Tønder amt, den 15. april 1625 som søn af selvejerbonden Ove Rostgaard og hustru Kirsten Benneke. Omkring 1640 kom han til København som kammetjener. 1644 deltog han i søslagene på Listerdyb og Kolbergheide, hvor han var på kongeskibet, og hvor han fik sit ene knæ kvæstet, samtidig med at kongen mistede sit ene øje. Rostgaard blev 1650 slotsfoged ved Rosenborg, og 1656 blev han ridefoged i Kronborg len.

Rostgaard-stenen i Danstrup Hegn med de sammenslyngede bogstaver HRG og årstallet 1659

Mindestøtten på Jægerspris med den noget udvaskede indskrift:

HANS ROSTGAARD
OG
KIRSTEN PEDERSDATTER
HANS HVSTRVE

Han og Kirsten boede nu på Krogerup, som Peder Svenske overlod dem, og hvoraf Rostgaard udkøbte sine medarvinger. I forståelse med kong Frederik beholdt han sin stilling under den svenske besættelse i 1658. Da han afslog at aflægge ed til den svenske konge, var han en tid fængslet, men blev frigivet mod kaution af svogeren, Mikkel Hansen, og en anden borger i Helsingør.

Under Københavns belejring brød Hans Rostgaard gentagne gange gennem de svenske vagtspærringer og bragte kongehuset både proviant og besked om fjendens bevægelser, og han var med i den sammensværgelse, der gik ud på at generobre Kronborg. Da planen herom ved en medviders uforsigtighed blev kendt af svenskerne, og flere af de sammensvorne blev dødsdømt, måtte Hans Rostgaard "gå under jorden". Efter samråd med sin hustru red han en mørk nat ud til Ulvesø mellem Helsingør og Fredensborg. Her skød han sin hest og kastede sin frakke og hat i vandet, hvorefter det lykkedes ham at nå ind til

København, hvor han i 11 måneder holdt sig skjult i landsdommer Jens Lassens hus³³).

Efter hans forsvinden henvendte Kirsten sig til den svenske kommandant på Kronborg og gav udtryk for en sådan sorg og fortvivlelse over tabet af ham, at ingen kunne tvivle om hendes følelsers ægthed, og kommandanten iværksatte en større eftersøgning i søer og skove for at finde Rostgaards lig.

Da man både på dansk og svensk side var overbevist om, at han måtte være død, fik den unge og kønne "enke" på Krogerup besøg af adskillige friere, hvoriblandt også var højere svenske officerer. Hun holdt dem dog med kølig høflighed fra livet, og mens hun stadig udadtil bar sorg, var hun, bistået af trofaste hjælpere, dag og nat optaget af den spejdertjeneste, hvori hun havde afløst sin mand, og tit sendte hun sin tro tjener, Jens Olsen, med budskab til København i den gamle båd, han holdt skjult ved stranden.

Senere svirrede der rygter om, at Hans Rostgaard var set i live. Svenskerne rykkede ind på Krogerup, hvor alt blev forseglet, og vagtposter blev udstillet. Kirsten blev flere gange ført til Kronborg, hvor hun var i strenge forhør, men skønt svenskerne brugte både hårdhed og mildhed, fik de intet ud af hende.

Efter fredsslutningen i 1660 mødtes ægteparret igen på Krogerup, men deres tid blev ikke lang. Kirsten døde den 5. april 1668 i en alder af 30 år og 6 måneder. I hendes ægteskab var der en datter, der døde i en spæd alder.

Hans Rostgaard, der 1666 var blevet amtsforvalter over Kronborg amt, var endnu 2 gange gift. Han døde den 31. december 1684 og er med sine 3 hustruer begravet i Sct. Olai Kirke i Helsingør, hvor et epitafium over dem findes.

Hans søn af andet ægteskab, den kendte Frederik Rostgaard til Anholt, født 1671, var ved faderens død forældreløs og fik sit andet hjem hos Kirstens søster Maren i Helsingør, enke efter Mikkel Hansen.

I Danstrup Hegn står der ved landevejen Helsingør-Fredensborg på det sted, hvor Hans Rostgaard skød sin hest, en gammel mindesten med hans navnetræk: HRG.

³³ Hans Rostgaard kalder Jens Lassen "min svoger", en benævnelse, der i gammel tid brugtes i betydningen "min kones slægtning". Her bestod "svogerskabet" i, at Hans Rostgaards svigermoder var næstsøskendebarn til Jens Lassens farfader. Jens Lassen var meget virksom under Københavns belejring og opdannede boerne til kamp. Hans søster, Kirsten Lasdatter, var gift med Jens Knudsen Skytte fra Smerupgård i Thy, død 1672 som sognepræst og provst i Lønborg, Ringkøbing amt, mellem hvis efterkommere bl.a. er slægten Rahbek (Harsyssel årbog 1935).

Omkring 1780 blev der i Jægerspris Slotspark indrettet en slags pantheon med mindestøtter for berømte danske, nordmænd og holstenere. På de i alt 54 støtter findes 80 mandsnavne, men kun 4 kvindenavne, nemlig

Birgitte Gøye, Anna Colbjørnsen,
Gertrud Rask og Kirsten Pedersdatter.

Da man på stenen satte Kirstens navn under hendes

mands, har det været ud fra den betragtning, at hun såvel som han havde sin andel i de bedrifter, der skal mindes. Og da Lavrits Thura i 1695 skrev sin bog om Hans Rostgaard, ydede han også dennes kække hustru fuld retfærdighed, men hendes afstamning samt hendes og forældrenes tilknytning til Hindsels har der hidtil ikke været gjort rede for.

(Kilde: Historisk Årbog for Thisted amt 1965, side 110-124).